

HELSE-, MILJØ- OG SIKKERHETS DATABLAD

Produktnavn:	EPOFIX HARDENER	Side:	1/7
Utarbeidet:	2004-09-01	Printdato:	2004-09-01
Produktnr.:	M1231026	SDS-ID:	N/4.0

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FIRMA

<u>Produktnavn:</u>	EPOFIX HARDENER	<u>PRN-nr.</u>	Ennå ikke tildelt
<u>Anvendelse:</u>	Til innstøping og impregnering av materialografiske emner	<u>Emballasjestørrelse:</u>	130; 500 ml
<u>Leverandør:</u>	Struers A/S Pederstrupvej 84 DK-2750 Ballerup Tel: +45 44 600 800		

2. STOFFBLANDINGERS SAMMENSETNING OG STOFFENES KLASSIFISERING

Produktet inneholder: herder.

%:	CAS-nummer:	EF nr.:	Kjemisk navn:	Fareklassifisering:	Anm.:
95-100	112-24-3	203-950-6	Trietylentetramin	C;R34 Xn;R21 R43 R52-53	
0-5	7732-18-5	231-791-2	Vann	-	

3. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

Produktet er klassifisert i henhold til gjeldende lovgivning: C; R34 Xn; R21 R43 R52/53

Skadevirkninger på mennesker: Virker etsende. Langvarig kontakt forårsaker alvorlige øye- og vevskader. Vær oppmerksom på at symptomer på lungeødem (kortpustethet) kan oppstå inntil 24 timer etter eksponering. Produktet inneholder et allergifremkallende stoff som kan gi allergiske reaksjoner hos disponerte personer.

Skadevirkninger på miljøet: Skadelig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

Innånding: Gå ut i frisk luft, og forbli i ro. Vær oppmerksom på at symptomer på lungeødem (kortpustethet) kan oppstå inntil 24 timer etter eksponering. Tilkall ambulanse umiddelbart.

Hudkontakt: Ta av tilsølte klær og skylld huden grundig med vann. Ved eksem eller andre hudplager: Kontakt lege og ta med sikkerhetsdatabladet.

Øyekontakt: Skylld straks med rikelige mengder vann. Fjern ev. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Tilkall ambulanse. Fortsett skylling under transport til sykehus. Ta med sikkerhetsdatabladet.

Inntak/svelging: Skylld straks munnen og drikk rikelige mengder vann. Hold personen under oppsyn. Ved ubehag transporteres personen til sykehus og ta med sikkerhetsdatabladet. Fremkall ikke brekning.

Produktnavn:	EPOFIX HARDENER	Side:	2/ 7
Utarbeidet:	2004-09-01	Printdato:	2004.09.01
Produkt nr.:	M1231026	SDS-ID:	N/4.0

5. TILTAK VED BRANNSLUKNING

Brannsløkkingsmidler: Ta hensyn til ev. andre kjemikalier ved valg av brannsløkkingsmidler.

Særlige farer: Ved oppvarming og brann dannes det svært giftige nitrøse damper/gasser.

Beskyttelsesutstyr til sløkkingspersonale: Bruk åndedrettsvern med lufttilførsel, hansker og vernebriller.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

Personlige sikkerhetstiltak: Unngå kontakt med huden og øynene. Hvis du ønsker mer informasjon om personlig beskyttelse, kan du se punkt 8.

Miljøbeskyttelsestiltak: Må ikke ledes ut i avløp, jord eller vannløp.

Metoder til opprydning: Søl suges opp med ikke-brennbart absorberende materiale. Hvis du ønsker mer informasjon om avhending, kan du se punkt 13.

7. HÅNDTERING OG OPPBEVARING

Håndtering: Unngå kontakt med huden og øynene. Skift straks gjennomvåte klær. Følg yrkeshygienisk praksis.

Tekniske tiltak: Bruk arbeidsmetoder som minimerer kontakt.

Tekniske forskrifter: Punktavsug anbefales. Det skal være lett tilgang til vann og muligheter for øyeskylling.

Tekniske forskrifter for oppbevaring: Ingen spesielle forholdsregler.

Oppbevaringsbetingelser Oppbevares på et kjølig og godt ventilert sted.

Produktnavn:	EPOFIX HARDENER	Side:	3/ 7
Utarbeidet:	2004-09-01	Printdato:	2004.09.01
Produkt nr.:	M1231026	SDS-ID:	N/4.0

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

<u>Tekniske tiltak:</u>	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Punktavsug anbefales. Øyeskylleflaske skal være tilgjengelig på arbeidsplassen.
<u>Personlig verneutstyr:</u>	Personlig verneutstyr bør velges i henhold til CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.
<u>Åndedrettsvern:</u>	Ved utilstrekkelig ventilasjon og ved kortvarig arbeid må det brukes egnet åndedrettsvern. Bruk egnet åndedrettsvern med gassfilter, type K.
<u>Håndvern:</u>	Bruk vernehansker. Best egnet er hansker av neopren.
<u>Øyevern:</u>	Bruk vernebriller/ansiktsskjerm.
<u>Hudvern:</u>	Bruk forkle eller vernedrakt ved fare for sprut.
<u>Kontrolltiltak for miljøeksponering:</u>	Krav om kontroll av luftforurensning.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

Utseende:	gul væske
Lukt:	karakteristisk
pH:	>12
Kokepunkt:	260-290°C
Flammepunkt:	114°C
Eksplorative egenskaper:	1-3.6 vol%
Relativ tetthet:	0.98
Løselighet:	oppløselig i vann

10. STABILITET OG REAKTIVITET

<u>Stabilitet:</u>	Stabil under normale temperaturforhold.
<u>Tilstander/materialer som skal unngås:</u>	Oppvarming. Direkte sollys.
<u>Farlige spaltningsprodukter:</u>	Ved oppvarming og brann dannes svært giftige nitrøse gasser.

Produktnavn:	EPOFIX HARDENER	Side:	4/ 7
Utarbeidet:	2004-09-01	Printdato:	2004.09.01
Produkt nr.:	M1231026	SDS-ID:	N/4.0

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

<u>Innånding:</u>	Ikke aktuelt ved normale romtemperaturer. Ved oppvarming kan det dannes giftige damper.
<u>Hudkontakt:</u>	Virker etsende. Langvarig kontakt forårsaker alvorlige vevskader. Fare for utvikling av overfølsomhet eller allergiske reaksjoner hos disponerte personer. Inneholder komponenter som kan trenge gjennom huden.
<u>Øyekontakt:</u>	Virker etsende. Øyeblikkelig førstehjelp er nødvendig.
<u>Inntak/svelging:</u>	Virker etsende. Selv små mengder kan forårsake alvorlige skader.
<u>Konkrete virkninger:</u>	Fare for utvikling av overfølsomhet.

12. MILJØOPPLYSNINGER

<u>Mobilitet:</u>	Produktet er vannløselig og kan spres i vannmiljøet.
<u>Nedbrytbarhet:</u>	Produktet er ikke bionedbrytbart.
<u>Økotoksisitet:</u>	Skadelig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
<u>Bioakkumulerings- potensial:</u>	Data om bioakkumulasjon er ikke tilgjengelig.
<u>Andre skadevirkninger:</u>	Ingen kjente.

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

Avfall og rester fjernes/deponeres i overensstemmelse med lokale forskrifter. Avfall klassifisert som spesialavfall.

<u>Avfall i form av rester:</u>	EAK-kode: 12 01 99
---------------------------------	--------------------

Produktnavn:	EPOFIX HARDENER	Side:	5/7
Utarbeidet:	2004-09-01	Printdato:	2004.09.01
Produkt nr.:	M1231026	SDS-ID:	N/4.0

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

UN-nummer: 2259

Proper shipping name: TRIETHYLENETETRAMINE, SOLUTION

Siø (IMDG):

Class: 8

PG: II

MP: No

EmS: F-A , S-B

MFAG: 1

Innenlandske vannveier: Skal håndteres lokalt.

Luft (ICAO/IATA):

Class: 8

PG: II

Land (RID/ADR):

Klasse: 8

Emballasjegruppe II

Fareseddel for primærfare 8

Fareseddel for tilleggsrisiko -

Produktnavn:	EPOFIX HARDENER	Side:	6/ 7
Utarbeidet:	2004-09-01	Printdato:	2004.09.01
Produkt nr.:	M1231026	SDS-ID:	N/4.0

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTERFaremerking:

Inneholder: Trietylentetramin

Etsende

R21	Farlig ved hudkontakt.
R34	Etsende.
R43	Kan gi allergi ved hudkontakt.
R52/53	Skadelig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
S24/25	Unngå kontakt med huden og øynene.
S26	Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.
S27	Tilsølte klær må fjernes straks.
S36/37/39	Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.
S45	Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig; vis etiketten om mulig.
S60	Dette kjemikaliet og dets emballasje skal behandles som spesialavfall.
S61	Unngå utslipp til miljøet. Se helse-, miljø- og sikkerhets- (HMS) datablad for ytterligere informasjon.

Norske særregler:

Personer under 18 år må som hovedregel ikke arbeide med dette produktet.

Nasjonal lovgivning:

Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier. Fastsatt av Miljøverndepartementet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet 16. juli 2002.

Forskrift om utarbeidelse og distribusjon av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier (Databladsforskriften) av 19. desember 1997 nr. 1323 med seneste endring av 16. juli 2002 nr. 1140.

Forskrift av 30. april 1998 nr. 0551 om arbeid av barn og ungdom med endringer av 1. januar 2003.

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 1.6 2004 nr. 930.

Kommisjonsdirektiv 91/155/EØF sist endret ved kommisjonsdirektiv 2001/58/EF (sikkerhetsdatablader) i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/45/EF og rådsdirektiv 67/548/EØF.

Produktnavn:	EPOFIX HARDENER	Side:	7/7
Utarbeidet:	2004-09-01	Printdato:	2004.09.01
Produkt nr.:	M1231026	SDS-ID:	N/4.0

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Brukeren skal være instruert i arbeidets utførelse og kjenne innholdet av dette sikkerhetsdatabladet.

Følgende punkter inneholder revisjoner eller nye opplysninger: 1.

Godkjent av DTC.

Ordlyd av risikosetninger:

R21	Farlig ved hudkontakt.
R34	Etsende.
R43	Kan gi allergi ved hudkontakt.
R52/53	Skadelig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet er basert på opplysninger som var i DTC's besittelse på det tidspunkt sikkerhetsdatabladet ble utarbeidet, og er gitt under forutsetning av at produktet anvendes under de forhold som er angitt, og i samsvar med den anvendelsesmåte som er spesifisert på emballasjen eller i relevant teknisk litteratur. Ethver annen bruk av produktet, eventuelt i kombinasjon med andre produkter eller prosesser, skjer på brukerens eget ansvar.

Utarbeidet av DANSK TOKSIKOLOGI CENTER, Kogle Allé 2, DK-2970 Hørsholm, Danmark. Telefon +45 45 76 20 55, Telefaks +45 45 76 24 55